

УДК 371.147

Д. М. Нестерчук, кандидат технічних наук,
доцент, доцент кафедри електротехніки і
електромеханіки імені професора В. В. Овчарова,
Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь, Україна

МУЛЬТИМЕДІЙНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Анотація: розглянуті питання значущості мультимедійної презентації як засобу мультимедійних технологій при проведенні лекційних занять. Окреслені особливості її застосування в освітньому процесі в закладі вищої освіти. Визначено роль мультимедійної презентації у формуванні інформаційної та комунікативної компетентності майбутніх фахівців в галузі електроенергетики.

Ключові слова: мультимедійна презентація, слайд, мультимедійні технології, лекційне заняття, здобувач ступеню вищої освіти.

Abstract: the issues of significance of multimedia presentation as a means of multimedia technologies in conducting lectures are considered. Peculiarities of its application in the educational process in a higher education institution are outlined. The role of multimedia presentation in the formation of information and communicative competence of future specialists in the field of electric power is determined.

Keywords: multimedia presentation, slide, multimedia technologies, lecture, higher education seeker.

Підвищення якості вищої освіти визначається впровадженням та використанням нових методів й засобів навчання, тому застосування мультимедійних технологій в навчальному процесі здатне підвищувати ефективність методів навчання для усіх форм організації навчального процесу, а саме, при самостійній роботі, на лекційних, лабораторних й практичних заняттях.

Тому метою роботи є обґрунтування та дослідження аспектів форм організації лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій.

Лекційне заняття є традиційною формою викладання у закладі вищої освіти та є основним засобом донесення теоретичної інформації [1]. Незважаючи на недоліки традиційного лекційного заняття, а саме, пасивність

слухачів, слабкий зворотній зв'язок, одноманітна форма викладання, лекційне заняття забезпечує створення у здобувачів ступеня вищої освіти необхідної теоретичної бази з навчальної дисципліни. Згідно аналізу літературних джерел [1, 3] було встановлено, що під час усного викладання матеріалу за хвилину слухач сприймає та здатен обробити до однієї тисячі умовних одиниць інформації, а при зоровому сприйнятті – до ста тисяч одиниць. Абсолютно очевидна висока ефективність використання в процесі навчання мультимедійних засобів на основі зорового та слухового сприйняття матеріалу.

В українській мові слово «презентація» має два значення: *дія, акція* (загальноживане значення) та *документ*, який створений за допомогою комп'ютерної програми Power Point, тому синонімами є «комп'ютерна презентація» та «мультимедійна презентація» [3]. Презентація, як мультимедійний документ – це послідовність слайдів, що змінюють один одного, як електронні сторінки. Демонстрація такого документа на лекційних заняттях відбувається на екрані монітора комп'ютера або на великому екрані за допомогою мультимедійного проектора або плазмового екрану. Здобувачі бачать чергування зображень з текстом, з фотографіями, з рисунками, зі схемами чи з графіками, та слухають доповідь лектора. Слід враховувати особливості сприйняття презентацій в залежності від рівня уваги та від тривалості доповіді, так, за даними [3] увага починає стрімко падати через 15 хвилин після початку презентації. Слід відзначити, що при підготовці до лекційного заняття з використанням мультимедійної презентації лектор повинен визначити етапи заняття, на яких будуть використовуватися презентація; розробити сценарій презентації; оцінити часову тривалість слайдів; здійснити апробацію лекційного заняття з використанням мультимедійної презентації.

З урахуванням власного педагогічного досвіду при підготовці майбутніх фахівців в галузі електроенергетики автором пропонуються критерії формування інформації для презентації, а саме:

- зміст й обсяг навчальної інформації повинні відповідати робочій програмі навчальної дисципліни, а також пізнавальним можливостям здобувачів ступеню вищої освіти з урахуванням їхньої інтелектуальної підготовки та віковій особливості [2];

- слайди повинні містити тільки основні моменти лекції за темою дисципліни: означення, схеми та анімаційні фрагменти, що відображають сутність теоретичного матеріалу;

- для виділення найбільш важливих моментів слід використовувати для текстової інформації напівжирний чи курсивний шрифт;

- загальна кількість слайдів не повинна перевищувати 20...25 штук;

- використання в змісті слайдів різноманітних спецефектів є неприпустимим, так як увага студентів зосереджується саме на них, а не на інформаційному наповненні слайду [2];

- для більш комфортного сприйняття матеріалу необхідно підібрати кольорову гаму фону слайдів;

- час на показ усіх слайдів повинен бути чітко розрахований, щоб презентація була доповненням до лекції, а не навпаки.

За даними [4, 5] мультимедійна презентація для лекційних занять характеризується:

- інформаційним об'ємом, а саме, можливістю в одній презентації розмістити значний обсяг графічної, текстової або звукової інформації;

- компактністю, а саме, можливістю ефектно поєднувати звукові та візуальні образи з урахуванням таких кольорів, що створюють позитивне ставлення до інформації на слайді;

- наочністю, а саме, можливістю візуального подання основних теоретичних положень;

- емоційною привабливістю, а саме, можливістю представлення інформації не тільки у зручній для сприйняття послідовності, але й при ефектному поєднанні звукових і візуальних образів з домінуючими кольорами [5];

- мобільністю, а саме, можливістю демонстрації на різних технічних засобах навчання;
- інтерактивністю, а саме, можливістю безпосереднього впливу на хід презентації;
- економічною вигодою, а саме, можливістю тиражування презентацій на носії без матеріальних витрат;
- функціональністю, а саме, можливістю доопрацювання слайдів та розширення презентації [4].

Лектору при виступі немає необхідності просто читати зміст слайдів, адже слухачі зможуть прочитати інформацію, надану на слайдах, самостійно. Більш доцільно показ слайдів супроводжувати коментарями, а якщо це необхідно, водночас використовуючи розміщену на слайдах інформацію як ілюстрацію слів лектора. Автор зазначає, що в інтерактивному режимі роботи графіка, анімація, фото, відео, звук, текст створюють інтегроване інформаційне середовище, що надає здобувачам ступеню вищої освіти якісно нові можливості для активізації їхньої навчально-пізнавальної діяльності в процесі навчання.

У цілому, можна зробити узагальнений висновок, що візуалізація лекційного матеріалу повинна бути органічною частиною пізнавальної діяльності студента та професійної діяльності викладача. А мультимедійна презентація є виключно корисною й доцільною навчальною технологією, яка дозволяє: підвищити інформативність лекційного заняття; стимулювати мотивацію навчання; реалізувати доступність і сприйняття інформації за рахунок її візуалізації та слухового сприйняття; організувати увагу аудиторії в фазі її біологічного зниження за рахунок художньо-естетичного виконання слайдів, як заставок, або за рахунок доцільно застосованої анімації та звукового ефекту [2, 6]; здійснити повторний перегляд матеріалу попередньої лекції; створити викладачеві комфортні умови роботи на лекції, разом з тим, застосування презентацій неодмінно має гармонійно поєднуватися з традиційною методикою викладання навчальної дисципліни.

Список використаних джерел

1. Радченко С. Використання мультимедійних технологій у підвищенні ефективності лекційного процесу викладання навчальної дисципліни. *Smart-освіта: ресурси та перспективи* : матеріали III Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 7 грудня 2018 р.) : тези доповідей. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. С. 132-135.
2. Ryzhenko S. S. Про досвід використання мультимедійних технологій у навчальному процесі (у ВНЗ). *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2009. 11(3). <https://doi.org/10.33407/itlt.v11i3.59>.
3. Мультимедійні системи як засоби інтерактивного навчання: посібник/ М. І. Жалдак та ін. / За редакцією: Жука Ю. О. К. : Педагогічна думка, 2012. 112 с.
4. Маршицька В. Про використання мультимедійних технологій у процесі викладання навчальних дисциплін. *Вісник Черкаського національного університету (педагогічні науки)*. Черкаси, 2012. №8(221). С. 47-54.
5. Городецький В. І. Мультимедійна презентація : методичні рекомендації. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. 68 с.
6. Петрицин І. Застосування мультимедійних технологій на лекційних заняттях. *Молодь і ринок*. 2010. №7-8. С. 78-83.